

Фінмоніторинг ФОП: підготовка до перевірки банку

Отримали запит від банку щодо фінансового моніторингу або хочете підготуватися до нього заздалегідь? Компанія «Вікторія» допомагає підприємцям проаналізувати бізнес-модель, рух коштів, банківські виписки та документи, виявити питання, які можуть виникнути у фінансового моніторингу банку, та підготувати обґрунтовані пояснення.

Мета роботи – не формально зібрати документи, а зробити діяльність ФОП зрозумілою: звідки надходять кошти, за що вони отримані, кому і чому перераховуються, звідки походить товар або ресурс для надання послуг та якими документами це підтверджується.

Банк уже надіслав запит?

Можемо проаналізувати його, банківські операції та наявні документи і допомогти сформуванню структурованої відповіді. **Звернутися до Компанії «Вікторія» →**

Коли ФОП може знадобитися підготовка до фінмоніторингу

Банк оцінює не лише окрему суму переказу. Значення має загальна логіка діяльності клієнта, його бізнес-профіль та характер фінансових операцій.

- ФОП зареєстрований нещодавно, але вже має значні обороти;
- фактичні обороти істотно зросли порівняно з очікуваними;
- на рахунок надходить багато платежів від фізичних осіб або різних контрагентів;
- значна частина коштів переказується з рахунку ФОП на особисті рахунки;
- після отримання коштів вони швидко перераховуються іншим особам;
- є регулярне зняття значних сум готівки;
- призначення платежів недостатньо пояснює економічний зміст операції;
- банк просить підтвердити походження коштів, товару або стартового капіталу;
- необхідно пояснити взаємовідносини з окремими контрагентами;
- банк уже направив запит щодо діяльності ФОП або окремих операцій.

Що перевіряємо перед відповіддю банку

1. Бізнес-модель ФОП

Встановлюємо, якою діяльністю ФОП фактично займається, як отримує клієнтів, де купує товар або яким чином створює послугу, як організовані продаж, склад, доставка, робота працівників або підрядників.

2. КВЕД та система оподаткування

Співставляємо фактичні операції із зареєстрованими видами діяльності та обраною системою оподаткування. Окремо аналізуємо ситуації, коли перелік КВЕД є широким, а фактичний напрям діяльності з нього не очевидний.

3. Банківські виписки

Аналізуємо рух коштів по рахунку ФОП, а за необхідності – пов'язані операції по особистих рахунках підприємця.

Зокрема звертаємо увагу на:

- джерела надходжень;
- основних платників та отримувачів;
- повторювані або нетипові операції;
- значні та круглі суми;
- рух коштів між власними рахунками;
- перекази фізичним особам;
- послідовність операцій у часі;
- зняття готівки;
- призначення платежів;
- відповідність операцій фактичній діяльності ФОП.

4. Походження товару та коштів

Для торговельного ФОП окремо перевіряємо, чи можна документально відтворити походження товару: постачальника, закупівлю, оплату, зберігання та подальший продаж.

Якщо діяльність розпочалася нещодавно, може також виникнути питання щодо **джерела стартового фінансування бізнесу**.

5. Контрагентів та економічний зміст платежів

Визначаємо, чи можна пояснити, хто є платником або отримувачем коштів та яке відношення конкретна операція має до підприємницької діяльності.

Особлива увага – транзитним операціям

Окремого аналізу потребують ситуації, коли кошти надходять на рахунок ФОП, після чого швидко переводяться на особистий рахунок підприємця та далі – іншій фізичній особі.

Наприклад:

рахунок ФОП → особиста картка → третя особа

Якщо друга операція відбувається одразу після першої та на таку саму або близьку суму, важливо мати зрозуміле пояснення її економічного змісту та, за можливості, підтверджувальні документи.

Які документи можуть знадобитися ФОП

Конкретний перелік залежить від виду діяльності та питань банку. Під час підготовки можуть використовуватися:

- договори з покупцями та замовниками;
- договори з постачальниками;
- рахунки та інвойси;
- накладні;
- акти та інші документи щодо наданих послуг;
- товарні та транспортні документи;
- чеки РРО/ПРРО;
- документи служб доставки;
- відомості з маркетплейсів та CRM;
- підтвердження виконання робіт або надання послуг;
- банківські виписки;
- документи щодо походження коштів;
- документи щодо офісу, складу, працівників або підрядників, якщо вони мають значення для конкретної бізнес-моделі.

Ми не рекомендуємо створювати документи заднім числом. Якщо певного документа в реальному документообігу немає, необхідно насамперед встановити фактичні обставини операції та коректно їх пояснити.

Що ви отримаєте в результаті

- **аналіз бізнес-профілю ФОП;**
- **аналіз банківських виписок та руху коштів;**
- перелік операцій, які потребують окремого пояснення;
- перелік документів, яких достатньо або яких бракує;
- питання, які можуть виникнути у фінансового моніторингу;
- рекомендації щодо пояснення конкретних операцій;
- **підготовку проєкту письмової відповіді банку,** якщо запит уже отримано;
- супровід під час подальшої комунікації з банком за погодженим форматом роботи.

Як відбувається підготовка до фінмоніторингу

Крок 1. Отримуємо запит банку та документи

Якщо фінмоніторинг уже звернувся до ФОП, починаємо безпосередньо з отриманого

запиту. Якщо підприємець готується заздалегідь – визначаємо вихідний перелік інформації.

Крок 2. Аналізуємо діяльність та операції

Співставляємо реальну бізнес-модель, КВЕД, систему оподаткування, контрагентів, документи та рух коштів.

Крок 3. Виявляємо відкриті питання

Формуємо перелік операцій та обставин, щодо яких банку може знадобитися додаткове пояснення, і разом із клієнтом встановлюємо їх фактичний економічний зміст.

Крок 4. Формуємо пакет для банку

Допомагаємо структурувати пояснення та документи так, щоб працівник фінансового моніторингу міг послідовно зрозуміти діяльність ФОП та перевірити наведені пояснення.

Чому підготовка важлива саме для новостворених ФОП

У 2026 році Національний банк України окремо звернув увагу банків на випадки, коли новостворені ФОП за короткий період проводять операції в обсягах, що істотно перевищують обсяг, який клієнт заявляв банку як очікуваний. НБУ рекомендував банкам удосконалювати інструменти управління такими ризиками.

Роз'яснення Національного банку України від 21.01.2026 →

Тому новому ФОП важливо не штучно обмежувати обороти, а мати можливість пояснити **походження бізнесу, товару, клієнтів, коштів та економічний зміст фінансових операцій**.

Якщо запит банку вже отримано

Надішліть нам текст запиту банку та банківські виписки.

На першому етапі ми визначимо, які саме питання фактично досліджує фінансовий моніторинг та які документи й пояснення потрібно підготувати.
Передати запит на аналіз →

Фінмоніторинг ФОП: поширені запитання

Чи означає запит банку, що ФОП щось порушив?

Ні. Запит фінансового моніторингу сам по собі не означає встановлення порушення. Банку може бути необхідна додаткова інформація для розуміння

характеру діяльності клієнта, походження коштів або економічного змісту конкретних операцій.

Які документи найчастіше потрібні для фінмоніторингу ФОП?

Це залежить від діяльності. Для торгівлі ключовими зазвичай є документи щодо придбання та продажу товару, а для послуг – договір, рахунок або інвойс та підтвердження фактичного надання послуги. Окремо можуть знадобитися банківські виписки та документи щодо походження коштів.

Чи можна переводити гроші з рахунку ФОП на особисту картку?

Сам факт переказу коштів між власними рахунками не пояснює подальше використання грошей. Якщо після такого переказу кошти систематично та майже одразу перераховуються третім особам, банк може поставити додаткові питання щодо економічного змісту цих операцій.

Що робити, якщо в призначенні платежу допущена помилка?

Необхідно встановити реальну підставу платежу та підготувати документи, які дозволяють пов'язати його з конкретною операцією. Одна невдала фраза в призначенні платежу не повинна розглядатися окремо від договору, рахунку, замовлення та інших документів.

Чи можна підготуватися до фінмоніторингу до отримання запиту банку?

Так. Попередній аналіз особливо доцільний для нового ФОП, при істотному збільшенні оборотів, зміні бізнес-моделі, роботі з великою кількістю контрагентів або перед відкриттям додаткового банківського рахунку.

Чи гарантує підготовка позитивне рішення банку?

Ні. Рішення приймає банк відповідно до результатів власної перевірки та внутрішніх процедур фінансового моніторингу. Завдання професійної підготовки – повно, послідовно та документально пояснити реальну діяльність ФОП.

Комплексний супровід ФОП

Фінансовий моніторинг часто пов'язаний не лише з банківськими операціями, а й з бухгалтерським обліком, оподаткуванням, документами на товар, розрахунками з контрагентами та організацією поточної діяльності.

Компанія «Вікторія» може забезпечити також **бухгалтерський супровід ФОП**, щоб документообіг та фінансові операції підприємця були організовані системно, а не лише після отримання запиту від банку.

Потрібна допомога з фінмоніторингом ФОП?

Надішліть запит банку або коротко опишіть ситуацію. Команда «Вікторії» визначить, які документи та пояснення необхідно підготувати.

Звернутися →